

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติของทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 37) ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาไทยจึงมีความสำคัญมากเพราะเป็นการเรียนการสอนภาษาประจำชาติเป็นเครื่องมือสื่อสารทำความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างคนในชาติและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้วิชาการต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการสื่อสารอันส่งผลให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และรักความเป็นไทยสามารถใช้ภาษาติดต่อทั้งด้านการรับและถ่ายทอดความรู้สึกรักคิดโดยอาศัยความรู้และทักษะการฟังการดูการพูดการอ่านและการเขียนการที่จะให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาได้ดีต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นสำคัญเพื่อให้เกิดทักษะฟังพูดอ่านและเขียนทักษะที่สำคัญต่อการรับสารและส่งสารคือทักษะการอ่านเพราะการอ่านเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราวความรู้และประสบการณ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 : 2)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็น 5 สาระ ได้แก่ สาระการอ่านสาระการเขียนสาระการฟังการดูและการพูด

สาระหลักการใช้ภาษาสาระวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้บรรลุผลและตอบสนองความสำคัญดังกล่าวทักษะที่สำคัญต่อการรับสารคือทักษะการอ่านเพราะการอ่านเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราวความรู้และประสบการณ์และทักษะที่สำคัญต่อการส่งสารคือทักษะการเขียนเพราะการเขียนเป็นทักษะของการสื่อสารเรื่องราวความรู้และความรู้สึกรักใคร่ให้คนอื่นรับรู้ด้วยลายลักษณ์อักษรด้วยความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้ให้ความสำคัญของการอ่านไว้ในสาระที่ 1 มาตรฐานท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่านและให้ความสำคัญของการเขียนไว้ในสาระที่ 2 มาตรฐานท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสารเขียนเรียงความย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551 : 7) นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานยังได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขรวมทั้งให้ผู้เรียนมีความรักชาติศาสน์กษัตริย์ซื่อสัตย์สุจริตมีวินัยใฝ่เรียนรู้้อย่างพอเพียงมุ่งมั่นในการทำงานรักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 7)

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เป็นอีกหลักการหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีสมาธิเพื่อเตรียมความพร้อม อาจทำ Brain Gym โดยการทำสมาธิ เล่าเรื่อง ออกกำลังกาย ฯลฯ แล้วให้นักเรียนได้มีโอกาสดลงมือปฏิบัติจริง รู้จักฝึกฝน ศึกษา ค้นคว้าสร้างองค์ความรู้ หรือผลงาน โดยการร่วมคิดร่วมทำและยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสดฝึกฝนความสามารถหรือทักษะ จัดเป็นขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ 8 ขั้น การเรียนรู้สมองเป็นฐานเป็นการสอนย้ำ ซ้ำ ทวน ด้วยกิจกรรมหลายหลาย โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบด้วยตนเอง ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถาวร ขั้นตอนการจัดกิจกรรมมี 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่ ขั้นที่ 2 ขั้นตกลงกระบวนการเรียนรู้ขั้นที่ 3 ขั้นเสนอความรู้ ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกทักษะขั้นที่ 5 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 6 ขั้นสรุปความรู้ ขั้นที่ 7 ขั้นกิจกรรมเกม ขั้นที่ 8 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานนั้นจะต้องใช้กิจกรรมหลากหลาย เช่น กลุ่มร่วมมือ แพนผังความคิด เกม หลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและหลักการของเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ซึ่งมุ่งเน้น

การเรียนที่ซ้ำ ย้ำทวน ให้เกิดการเรียนรู้และจำได้แม่นยำ และในการสอนแบบนี้ ครูสามารถ
 ปรับกิจกรรมโดยลดหรือเพิ่มและปรับให้สื่อได้อย่างหลากหลาย ซึ่งครูสามารถยืดหยุ่น
 กระบวนการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในกลุ่มประสบการณ์ ต่าง ๆ ผู้สอน
 สามารถนำแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปใช้สอนได้ทุก
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกเนื้อหาวิชาและทุกช่วงเวลา (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2554 : 64-65)

การจัดกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานมีหลักการ/แนวคิด/ทฤษฎี ขั้นตอนการเรียน
 การสอนไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ครูวางแผนในการสนทนากับ
 นักเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมให้เข้าใจในสิ่งที่จะเรียน และสามารถเชื่อมโยงไปสู่เรื่องที่จะ
 เรียน ขั้นที่ 2 ขั้นตกลงกระบวนการเรียนรู้เป็นขั้นที่ครูและนักเรียนตกลงร่วมมือกันว่านักเรียน
 จะต้องทำกิจกรรมใดบ้าง อย่างไร และจะมีวิธีวัดและประเมินผลอย่างไร ขั้นที่ 3 ขั้นเสนอ
 ความรู้ เป็นขั้นที่ครูจะต้องเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของนักเรียน มาสร้างองค์ความรู้ใหม่คือ
 การสอนหรือการสร้างความคิดรวบยอดให้แก่ นักเรียนจนเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกทักษะ เป็นขั้นที่นักเรียนเข้ากลุ่มแล้วร่วมมือกันเรียนรู้และสร้างผลงานในขั้น คำ
 ว่า ฝึกทักษะ หมายถึงการศึกษาค้นคว้า การฝึกทดลอง การสังเกตจากสิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้
 ต่าง ๆ การทำแบบฝึกหัดรให้นักเรียนฝึกทำในกระดาษแผ่นใหญ่ เพื่อง่ายต่อการนำเสนอ ขั้นที่ 5
 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นขั้นที่ตัวแทนแต่ละกลุ่มที่ได้จากการจับสลากออกมาเสนอผลงาน เพื่อ
 เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 6 ขั้นสรุปความรู้ เป็นขั้นที่ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้
 แล้วให้นักเรียนทำใบงานเป็นรายบุคคลและเปลี่ยนกันตรวจโดยครูและนักเรียนร่วมกันเฉลย
 ให้นักเรียนแต่ละคนปรับปรุงผลงานตนเอง ให้ถูกต้องครูรับทราบแล้วเก็บผลงานไว้ในแฟ้ม
 สะสมงานของตนเอง ขั้นที่ 7 ขั้นกิจกรรมเกม เป็นขั้นที่ครูจัดทำข้อสอบมาให้ให้นักเรียนทำเป็น
 รายบุคคล โดยไม่ซักถาม กันเสร็จแล้วส่งเป็นกลุ่ม แล้วเปลี่ยนกันตรวจเป็นกลุ่ม โดยครูและ
 นักเรียนร่วมกันเฉลย ให้แต่ละกลุ่มหาคำคะแนนเฉลี่ย บอกครูบันทึกไว้แล้วจึงประกาศผลเกม
 กลุ่มได้คะแนนสูงสุด เป็นกลุ่มชนะ ขั้นที่ 8 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นขั้นที่ครูมอบหมายงาน
 ให้นักเรียนทำเดี่ยว เป็นคู่ หรือเป็นกลุ่มก็ได้โดยให้ความคิดหรือรายงานในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อ
 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสืบเสาะหาความรู้ ผู้วิจัยได้นำไปสอนเรื่อง คำใหม่ ให้กับ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยหวังผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่อง คำใหม่
 ด้วยกิจกรรมกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80 /80

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย มักประสบปัญหาในเรื่องนักเรียนไม่เข้าใจหลักภาษาไทย การอ่าน การเขียน การสื่อสาร เรื่องคำใหม่ คำนับว่าเป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก สำหรับครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครูผู้สอนทุกคนควรจะได้ฝึกฝนให้นักเรียนเขียนและอ่านสะกดคำได้ถูกต้องเพราะถ้านักเรียนสามารถสะกดคำอ่านออกเขียนได้ถูกต้องก็จะทำให้นักเรียนเรียนวิชาอื่นได้ดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนอกจากนี้นักเรียนจะมีทักษะด้านหลักภาษาแล้ว สิ่งที่ครูควรจัดให้มีในกิจกรรมการเรียนการสอน คือการคิดและการสอนคิดเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศได้ค้นพบว่าการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนทำได้ในขอบเขตที่จำกัดและยังไม่ไปถึงเป้าหมายสูงสุดที่ต้องการจากผลการวิจัยพบว่าในการสอนวิชาต่าง ๆ ผู้เรียนทำได้ดีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะพื้นฐานแต่เมื่อถึงส่วนที่ต้องใช้ความคิดและเหตุผลผู้เรียนยังไม่สามารถทำได้ดีจึงนับเป็นกระบวนการสำคัญที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกให้เกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้เกิดทักษะการใช้ภาษาทักษะการคิดให้กับนักเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่น ๆ ซึ่งเป็นตามผลการวิจัยของพิสมัย ลาภมาก (2553 : 114 -115) พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำใหม่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.5648 นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 56.48 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 0.5 และยังเป็นตามผลการวิจัยของกมลวรรณ จิตจักร (2549 : 93) พบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนสูงขึ้น โดยการพัฒนาการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอทำให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะในด้านการสื่อความหมายการอ่านการฟังการพูดการเขียนและฝึกทักษะการคิดในด้านเนื้อหาหลักการและด้านความสัมพันธ์สภาพการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนสระบัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยเฉพาะ โรงเรียนบ้านภูดิน มีปัญหาที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน คือนักเรียนไม่สามารถสะกดคำใหม่และแจกลูกไม่ได้ นักเรียนบางคนอ่านไม่ออกและเขียนภาษาไทยไม่ถูก ซึ่งคำที่นักเรียนอ่านและเขียนผิดส่วนใหญ่เป็นคำที่เขียนด้วยสระประสม สระลดรูป สระเปลี่ยนรูป ตัวสะกด วรรณยุกต์ และคำควบกล้ำนักเรียนไม่เข้าใจความหมายของคำที่เขียนไม่สามารถแยกส่วนประกอบของคำได้ ผันวรรณยุกต์ ไม่เป็นซึ่งจัดว่าเป็นสิ่งที่ยากกับการเรียนภาษาไทยของนักเรียนและยังพบอีกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นชั้นแรกของการฝึกการเขียน การอ่าน นักเรียนยังขาดการฝึก ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ทางภาษา

เกี่ยวกับสระ คำที่มีตัวสะกด และวรรณยุกต์ โดยเฉพาะเมื่อทดสอบการให้เขียนคำใดที่นักเรียนเขียนไม่ได้ ครูได้ซักถามว่านักเรียนรู้จักคำเหล่านี้หรือไม่ ส่วนใหญ่นักเรียนไม่รู้จัก แต่จะรู้จักคำที่เขียนจากสระเดี่ยว คำที่ไม่มีตัวสะกดและการันต์ จึงทำให้นักเรียนเขียนคำใหม่ในระดับชั้นของตนเองไม่ได้ นอกจากนี้ยังพบอีกว่าเมื่อเขียนคำได้แล้วนักเรียน นักเรียนขาดทักษะในการคิด คิดวิเคราะห์ไม่เป็น ไม่ใส่ใจในบทเรียนที่เรียนผ่านไปแล้ว จึงได้ให้เป็นปัญหากับการจัดการกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งพบได้จากจากการตรวจการฝึกอ่านเขียนคำ ข้อสอบวัดผลปลายภาคเรียน ที่แสดงถึงว่านักเรียนยังไม่มี ความเข้าใจ ทำให้ผลการเรียนต่ำ โรงเรียนบ้านภูดิน ได้ตั้งเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ไว้ที่ ร้อยละ 70 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับต่ำ คือในปีการศึกษา 2554 มีผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยอยู่ในระดับร้อยละ 66.95 และในปีการศึกษา 2555 มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับร้อยละ 68.54 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้ง 2 ปีการศึกษานอกจากนี้ยังพบอีกว่า จากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาชั้น พื้นฐานระดับชาติ (LAST) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน โรงเรียนบ้านภูดิน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 58.38 ซึ่งต่ำกว่า เป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่กำหนดไว้ 60.00 และต่ำกว่าเกณฑ์ ที่โรงเรียนกำหนดที่ร้อยละ 70.00 (โรงเรียนบ้านภูดิน. 2554 : 83)

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ตระหนักในภาระหน้าที่ ที่ จะต้องแก้ไข้ปัญหา และพัฒนาการเขียนของนักเรียน จึงได้ศึกษาวิธีการแก้ปัญหาจากหนังสือ ตำราต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้มีการพัฒนาการเขียนคำใหม่ด้วยกิจกรรมตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐาน BBL (Brain Based Learning) (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2554 : 64-65) รวมทั้งต้องการที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญกิจกรรมตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐาน มีลักษณะเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน และสามารถทำให้นักเรียน ประสบผลสำเร็จ ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้วิจัยทางการศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางเรียนเรียน เรื่อง การเขียนคำใหม่การคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกิจกรรมตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อใช้ในการ พัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้

ผู้วิจัยได้ศึกษาความสำคัญของหลักสูตร เนื้อหา สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน เรื่อง คำใหม่ด้วยกิจกรรมตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐาน แล้ว จึงได้ดำเนินจัดการเรียน การสอน ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องคำใหม่การคิดวิเคราะห์ และความ

คงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และผู้สนใจในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องคำใหม่ การคิดวิเคราะห์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานมีประสิทธิภาพเท่าไร
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำใหม่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนอย่างไร
3. นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนอย่างไร
4. นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ภาษาไทยหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องคำใหม่ การคิดวิเคราะห์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำใหม่และความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อน และหลังเรียนด้วยกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน
3. เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำใหม่และความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนด้วยกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความคงทนในการเรียนรู้ภาษาไทย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนสระบัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 7 โรงเรียน 9 ห้อง รวมทั้งสิ้น 164 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านภูคินจำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้การวิจัย

1. ตัวแปรต้น (อิสระ) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based Learning)

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

- 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 2.3 ความคงทนในการเรียนรู้

ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างหน่วยสาระการเรียนรู้ เรื่องคำใหม่มีหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สระประสม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สระเปลี่ยนรูป

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สระลดรูป

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ตัวสะกด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 วรรณยุกต์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 คำควบกล้ำ

ระยะเวลาและสถานที่ทำการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เวลาในการทำวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของการค้นคว้า ดังนี้

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อม แล้วลงมือปฏิบัติจริง โดยการร่วมคิดร่วมทำ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกความสามารถหรือทักษะมีกิจกรรมและขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน** หมายถึง ขั้นครูวางแผนในการสนทนากับนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมให้เข้าใจในสิ่งที่จะเรียน
2. **ขั้นตกลงกระบวนการเรียนรู้** หมายถึง ขั้นที่ครูและนักเรียนตกลงร่วมมือกันว่านักเรียนจะต้องทำกิจกรรมใดบ้าง อย่างไร และจะมีวิธีวัดและประเมินผลอย่างไร
3. **ขั้นเสนอความรู้** หมายถึง ขั้นที่ครูจะต้องเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของนักเรียน มาสร้างองค์ความรู้ใหม่คือการสอนหรือการสร้างความคิดรวบยอดให้แก่ นักเรียนจนเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียน
4. **ขั้นฝึกทักษะ** หมายถึง ขั้นที่นักเรียนเข้ากลุ่มแล้วร่วมมือกันเรียนรู้และสร้างผลงาน ขึ้นมาในขั้นนี้
5. **ขั้นเสนอผลงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้** หมายถึง ขั้นที่ตัวแทนแต่ละกลุ่มที่ได้จากการจับสลากออกมาเสนอผลงาน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
6. **ขั้นสรุปความ** หมายถึง ขั้นที่ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้แล้วในนักเรียนทำใบงานเป็นรายบุคคลและเปลี่ยนกันตรวจ โดยครูและนักเรียนร่วมกันเฉลย ให้นักเรียนแต่ละคนปรับปรุงผลงานตนเอง ให้ถูกต้องครูรับทราบแล้วเก็บผลงานไว้ในแฟ้มสะสมงานของตนเอง
7. **ขั้นทดสอบความรู้** หมายถึง ขั้นที่ครูจัดทำข้อสอบมาให้ นักเรียนทำเป็นรายบุคคล โดยไม่ซักถามกัน เสร็จแล้วส่งเป็นกลุ่ม แล้วเปลี่ยนกันตรวจเป็นกลุ่ม โดยครูและนักเรียนร่วมกันเฉลย ให้แต่ละกลุ่มหาค่าคะแนนเฉลี่ย บอกครูบันทึกไว้แล้วจึงประกาศผลกลุ่มได้คะแนนสูงสุด เป็นกลุ่มชนะเลิศ
8. **ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้** หมายถึง ขั้นที่ครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำเดี่ยว เป็นคู่ หรือเป็นกลุ่มก็ได้ โดยให้ความคิดหรือรายงานในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

ด้วยการสืบเสาะหาความรู้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำใหม่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน ที่ผู้วิจัยค้นคว้าสร้างเป็นแบบชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

คำใหม่ หมายถึง คำที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังไม่เคยเรียนมาก่อน คำที่เป็นคำใหม่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ได้แก่คำที่ประสมกับสระประสม สระลดรูป สระเปลี่ยนรูป ตัวสะกด วรรณยุกต์ และคำควบกล้ำ

ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมการเรียน ผลงานนักเรียน แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ และการทดสอบย่อยท้ายแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความหลังเรียน ตามแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง การวิเคราะห์ ข้อมูลการเขียนคำใหม่ ของคำที่กำหนดให้ แล้วใช้ความรู้ความเข้าใจในการจดจำคำ การสะกดคำ ความสัมพันธ์ ของการเขียนคำ จากคำหนึ่ง ไปยังอีกคำหนึ่ง ด้วยกิจกรรมตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐาน ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

ความคงทนในการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐานเรื่องคำใหม่กลุ่มสระการเรียนรู้อภาษาไทยวัดได้จาก ผลการเปรียบเทียบ การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนกับการทดสอบเมื่อเวลาผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง คำใหม่ ด้วยกิจกรรมตามแนวคิด โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีคุณภาพ
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้พัฒนาทักษะและได้เรียนรู้เรื่องคำใหม่ด้วยกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานที่มีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนสามารถนำทักษะการเขียนคำใหม่ ไปใช้ในการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. ได้ข้อเสนอแนะสำหรับครูภาษาไทย และผู้ที่สนใจในการพัฒนาการเรียนสอนภาษาไทยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป